

Korol, V. S. «Derzhavna polityka spriyannia rozvytku maloho pidpriemnytstva na rehionalnomu rivni» [Government policy to promote small business regionally]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 4 (2009): 82-84.

[Legal Act of Ukraine] (2012). <http://www.zakon1.rada.gov.ua>

Markova, V. D. *Strategicheskyy menedzhment: poniatiia, konseptsii, instrumenty priniatiia reshennyi* [Strategic management: Concepts, concept, decision-making tools]. Moscow: INFRA-M, 2012.

Mizhinskiy, M. Yu. «Mery gosudarstvenno-pravovogo stimulirovaniia: pravovoy opyt Evropeyskogo Soiuzu» [Measures of state-legal incentive: legal experience of the European Union]. *Innovatsii*, no. 7 (2005): 23-28.

Posylkina, O. V. «Shliakhy finansovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku farmatsevtichnoi haluzi» [By providing financial

support innovative development of the pharmaceutical industry]. *Visnyk farmatsii*, no. 2 (2004): 37-43.

Pashkov, V. «Hlobalizatsiia farmatsevtichnoho rynku iak zahroza ekonomichnoho suverenitetu Ukrainy» [The globalization of the pharmaceutical market as a threat to economic sovereignty of Ukraine]. <http://uphiq.org/news/pharmnews/02733>

Shershnyova, Z. Ie. *Stratehichne upravlinnia* [Strategic Management]. Kyiv: KNEU, 2004.

Tompson, A. A., and Striklend, A. Dzh. *Strategicheskyy menedzhment: Iskustvo razrabotki i realizatsii strategii* [Strategic management: The Art of strategy development and implementation]. Moscow: Banki i birzhi; YuNITI, 2006.

УДК 331

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

© 2014 КАЛАШНИК Т. Є., ЛІСНА І. Ф.

УДК 331

Калашник Т. Є., Лісна І. Ф. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку України в сучасних умовах

У статті обґрунтовано актуальність інноваційної діяльності як одного з основних шляхів ефективного розвитку економіки України. Проаналізовано особливості інноваційної діяльності на сучасному етапі розвитку, серед яких слід назвати низький рівень інноваційної активності підприємств, застарілі основні фонди, низька питома вага реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промислової продукції, значне зменшення кількості створених та освоєних нових видів техніки, надзвичайно мала частка виготовленої вперше в Україні продукції та інші. Проведено аналіз статистичних даних, що характеризують інноваційну та інвестиційну діяльність в сучасних умовах розвитку. Розкрито проблеми здійснення інноваційно-інвестиційного діяльності в нашій країні. Розглянуто потенційні можливості нашої держави, які мають стати основою для успішного розвитку в Україні інноваційно-інвестиційної діяльності.

Ключові слова: інновації, інвестиції, підприємство, держава, розвиток.

Бібл.: 10.

Калашник Тетяна Євгенівна – старший викладач, кафедра політичної економії, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Лісна Ірина Федорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент, кафедра політичної економії, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: lisnair@ukr.net

УДК 331

UDC 331

Калашник Т. Е., Лесная И. Ф. Проблемы инновационно-инвестиционного развития Украины в современных условиях

Kalashnyk T. Ye., Lisna I. F. Problems of Innovation and Investment Development of Ukraine Today

В статье обоснована актуальность инновационно-инвестиционной деятельности как одного из основных путей эффективного развития экономики Украины. Проанализированы особенности инновационной деятельности на современном этапе развития, среди которых следует назвать низкий уровень инновационной активности предприятий, устаревшие основные фонды, низкий удельный вес реализованной инновационной продукции в общем объеме промышленной продукции, значительное уменьшение количества созданной и освоеной новой техники, чрезвычайно маленькая доля произведенной впервые в Украине продукции и другие. Проведен анализ статистических данных, которые характеризуют инновационную и инвестиционную деятельность в современных условиях развития. Раскрыты проблемы осуществления инновационно-инвестиционной деятельности в нашей стране. Рассмотрены потенциальные возможности нашего государства, которые должны стать основой для успешного развития в Украине инновационно-инвестиционной деятельности.

The article justifies importance of innovation and investment activity as one of the ways of efficient development of the Ukrainian economy. It analyses specific features of innovation activity at the modern stage of development, which include low level of innovation activity of enterprises, out-of-date fixed assets, low specific weight of the sold innovation products in the general volume of industrial products, significant reduction of the volume of built and mastered new equipment, extremely small share of for the first time produced products in Ukraine, etc. The article analyses statistical data, which characterise innovation and investment activity under modern conditions of development. It reveals problems of carrying out innovation and investment activity in our country. It considers potential capabilities of our state, which should become the basis of successful development of innovation and investment activity in Ukraine.

Key words: innovations, investments, enterprise, state, development.

Ключевые слова: инновации, инвестиции, предприятие, государство, развитие.

Bibl.: 10.

Калашник Татьяна Евгеньевна – старший преподаватель, кафедра политической экономики, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Kalashnyk Tetyana Ye. – Senior Lecturer, Department of Political Economy, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Лесная Ирина Федоровна – кандидат экономических наук, доцент, доцент, кафедра политической экономики, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Lisna Iryna F. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Political Economy, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: lisnair@ukr.net

Загальновідомо, що основною метою розвитку економіки будь-якої країни є зростання ефективності її функціонування. У сучасних умовах однією з головних умов ефективного розвитку економіки будь-якої держави є успішна інноваційно-інвестиційна діяльність. Інновації, «подібно до потягу, тягнуть за собою модернізацію і структурну перебудову всієї економіки. Саме інновації виступають як основний критерій способів розвитку суспільства, тому країна, що стоїть осторонь від «інноваційних змагань», залишається останньою в ієрархії розвитку світової спільноти» [1, с. 394].

Сьогодні інноваційний тип економічного розвитку є тим підґрунтям, що визначає економічну могутність країни та її місце у міжнародному поділі праці. А основним джерелом впровадження інновацій є інвестиції. Отже, впровадження в Україні ефективної інноваційно-інвестиційної моделі економічного зростання є об'єктивною необхідністю, альтернативи якій на даному етапі розвитку не існує.

Впродовж періоду незалежності в Україні було прийнято цілу низку законів, що регулюють інноваційну та інвестиційну діяльність, проте динаміка впровадження інноваційних продуктів і залучення інвестицій свідчить про відсутність позитивного досвіду їх застосування. Законодавча нестабільність перешкоджає залученню довгострокових прямих іноземних і вітчизняних інвестицій у стратегічно важливі галузі економіки.

У даному проблемно-тематичному напрямку ведуться перспективні дослідження, публікується чимало наукових робіт. Свої напрацювання в дослідженні інноваційно-інвестиційної діяльності має значна кількість науковців, якими зроблено значний внесок у розвиток теоретичного та методологічного забезпечення інноваційних процесів і джерел їх фінансування [1, 3, 4, 6]. Але під впливом процесів, що відбуваються в економіці, дослідження цієї теми зазнало значних змін. Так остання фінансово-економічна криза спричинила нові виклики, на які повинні бути спрямовані інновації. Це перш за все кліматичні зміни, раціональне використання енергетичних ресурсів, забезпечення продовольством, водопостачання, здоров'я населення. Тому поглиблення та систематизація отриманих знань з інноваційно-інвестиційної діяльності залишаються актуальним етапом дослідження у галузі формування стратегії ефективного економічного розвитку.

Метою даної статті є аналіз проблем інноваційно-інвестиційного розвитку України в сучасних умовах і виявлення шляхів їх подолання.

Дослідження показало, що загальними рисами інноваційної діяльності в Україні є такі:

- ✦ низька інноваційна активність підприємств;
- ✦ застарілі основні фонди (майже 80%);
- ✦ незначний обсяг реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промислової продукції;
- ✦ за останній час спостерігається значне зменшення кількості створених та освоєних нових видів техніки;
- ✦ зменшився термін створення нової техніки, але це не завжди добре відбивається на її технічному рівні;
- ✦ знизився рівень сприйнятливості виробництва до нововведень;
- ✦ скоротився термін впровадження інновацій у виробництво, але при цьому їхня кількість та конкурентоспроможність не зросли;

- ✦ надзвичайно мала частка продукції, виготовленої вперше в Україні;
- ✦ показник оновлення продукції машинобудівного комплексу України знизився, а, як відомо, товари даної галузі є основою всього суспільного виробництва;
- ✦ на сьогоднішній день спостерігається негативна динаміка показника зняття з виробництва застарілої продукції;
- ✦ низький рівень національного експорту, що характеризує результативність інноваційної діяльності в країні.

Аналіз статистичних даних з даної теми показав, що частка реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції є незначною. У 2008 р. даний показник становив 5,9%, у 2009 р. – 4,8%, а у 2010 р. – лише 3,8%. Як бачимо, відзначається зниження частки інноваційної продукції у 2010 р. порівняно з 2008 р., яке склало 2,1%. За даними міжнародних фінансових організацій, Україна належить до країн із дуже низькою часткою високотехнологічної продукції в експорті (5%), тоді як у середньому цей показник у світі досягає 21% (Філіппіни – 65, США – 32, Ірландія – 41, Росія – 13%) [7, с. 40].

Протягом 2011 р. успішними інноваторами (тими, хто впровадили у виробництво нові види продукції та інноваційні процеси) були 1327 підприємств, що на 9% більше, ніж у 2010 р.

У 2011 р. 731 підприємство впровадило 3238 найменувань інноваційної продукції, що на 34,5% більше, ніж у 2010 р. З них нові види машин, устаткування, прилади тощо – 897 найменувань.

Інноваційні процеси впроваджували 677 підприємств, з яких 605 – впровадили 2510 нових або вдосконалених методів обробки та виробництва продукції, у т.ч. маловідходних і ресурсозберігаючих – 517 процесів; 83 підприємства впроваджували нові або вдосконалені методи логістики, доставки або розповсюдження продукції; 140 – нову або вдосконалену діяльність із підтримки матеріального обслуговування або операції щодо закупівель, обліку або розрахунків [5, с.173].

Таким чином, стан інноваційного розвитку економіки України свідчить про існування широкого кола гострих проблем, подолання яких неможливе без ретельного визначення тих потенційних можливостей, які присутні в національній економіці і які мають стати базою для успішного розвитку в Україні інноваційно-інвестиційної діяльності. Найважливішими з них є:

- ✦ наявність в Україні світового рівня людського капіталу і можливість його збільшення, але він практично не використовуються, тому що немає внутрішнього попиту на інтелект і нові знання, немає інфраструктури, яка цей попит забезпечила б;
- ✦ значні природні ресурси, включаючи мінеральні, земельні, водні, енергетичні та інші;
- ✦ наявність потужного промислового потенціалу, який забезпечує майже половину випуску товарів і послуг, більше 90% товарного експорту країни;
- ✦ наростання в останнє десятиріччя загальної тенденції до відновлення і збільшення обсягів промислового виробництва, особливо машинобудування;
- ✦ наявність наукових і виробничих досягнень світового рівня: ракетно-космічних технологій, лі-

такобудування, виробництва штучних матеріалів тощо;

- ✦ вигідне географічне розташування стосовно транзиту ресурсів, товарів і переміщення людей.

Серед основних причин недостатнього розвитку інноваційної діяльності в Україні можна назвати такі:

- ✦ недостатнє фінансове забезпечення науково-технічної сфери;
- ✦ відсутність стимулів до інновацій у приватного бізнесу;
- ✦ недоступність дешевих довгострокових і середньострокових кредитів;
- ✦ негативний стан основних факторів виробництва та інфраструктури;
- ✦ відсутність ринку венчурного капіталу та конкуренції в інноваційному підприємстві.

Академічна, вузівська, галузева наука в Україні замість розвитку та розширення сфер діяльності поступово згорає свою роботу. Слід зауважити, що витрати держбюджету на наукові дослідження та розробки з 2,3% ВВП в 1990 р. знизилися до 0,34% ВВП у кризовому 1998 р. У подальшому витрати на науку дещо зросли та досягли 0,5% ВВП. Держбюджетом 2012 р. «увага до науки» оцінюється як 0,31% ВВП. Якщо в 1990 р. у науковій сфері працювало 494 тис. осіб, то за 20 років їх чисельність скоротилася до 150 тис. Зменшення кількості наукових робітників поставило на межу загибелі ряд всесвітньовідомих дослідницьких шкіл. Серед основних причин скорочення чисельності вчених: відсутність замовлень, ринку споживача інновацій, і, як наслідок, фінансування. Критична нестача фінансування наукової та науково-технічної діяльності призвела до того, що наука відіграє більшою мірою соціокультурну, а не економічну функцію в державі.

Таким чином, слід зазначити, що головним чинником недостатнього розвитку інноваційної діяльності в Україні є недостатнє фінансування.

Згідно з Господарським кодексом України інноваційною діяльністю у сфері господарювання є діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інвестицій із метою виконання довгострокових науково-технічних програм із тривалими термінами окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя. Інвестиціями у сфері господарювання признаються довгострокові вкладення різних видів майна, інтелектуальних цінностей і майнових прав в об'єкти господарської діяльності з метою отримання доходу (прибутку) або досягнення іншого соціального ефекту. Основними формами інвестування інноваційної діяльності є такі: державне (комунальне) інвестування, комерційне інвестування, соціальне інвестування, іноземне інвестування, загальне інвестування.

Державне (комунальне) інвестування здійснюється органами державної влади або органами місцевого самоврядування за рахунок бюджетних коштів та інших коштів, що передбачені законом. Світові експерти в галузі інновацій стверджують, що успішній інноваційній економіці необхідно тримати обсяги фінансування науки та науково-дослідних робіт на рівні не менше 2% ВВП.

Враховуючи переобтяженість бюджету борговими зобов'язаннями, невіршеність численних соціальних питань, критичний стан ЖКГ і велику кількість інших

внутрішніх і зовнішніх проблем при постійному дефіциті бюджету, можна стверджувати, що в найближчий час бюджетні кошти не зможуть стати основним джерелом фінансування інвестиційно-інноваційних перетворень національної економіки [10, с. 43].

Якщо звернутися за прикладами до світової практики, то у Швеції на науку виділяють 3,7% ВВП, в Японії – 3,06%, у США – 2,84%. В Україні ж, відповідно до Закону про наукову діяльність, на наукові дослідження повинно виділятися 1,7% ВВП, але реальне фінансування далеко не відповідає навіть цим нормам. На фоні загального погіршення основних соціально-економічних показників перед інвестиційно-інноваційною сферою економіки України особливо важливими постають проблеми залучення та утримання усіх можливих інвестицій у пріоритетних інноваційних сферах [3, с. 260].

Аналіз структури фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні у 2005 – 2010 рр. свідчить про те, що частка коштів, що виділялася з державного та місцевого бюджетів на інноваційну діяльність протягом аналізованого періоду, була незначною і коливалася в діапазоні 0,5 – 2,8%. У 2010 р. вона складала 1,1% загального обсягу грошових коштів, спрямованих на фінансування інноваційної діяльності підприємств [6, с. 175 – 176].

Комерційне інвестування здійснюється суб'єктами господарювання за рахунок власних або позикових коштів із метою розвитку бази підприємництва. У 2011 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 1679 підприємств, або 16,2% загальної кількості обстежених промислових (у 2010 р. – 1462 підприємства, або 13,8%). Вищою за середню в Україні частка інноваційних підприємств була серед підприємств із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення (34,9% підприємств виду діяльності), машинобудування (24,5%), а також хімічної та нафтохімічної промисловості (24,0%); у розрізі регіонів – на промислових підприємствах Запорізької, Івано-Франківської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей, міст Києва та Севастополя.

Порівняно з 2010 р. кількість підприємств, що витрачали кошти на інноваційну діяльність, зросла більш ніж на 20%. Обсяг інноваційних витрат у 2011 р. становив 14,3 млрд грн (у 2010 р. – 8 млрд грн).

Слід зазначити, що на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення було витрачено майже три чверті загального обсягу інноваційних витрат. На дослідження і розробки (далі – НДР) витрачено 1,1 млрд грн, понад 70% яких на проведення НДР власними силами. На інші роботи, пов'язані зі створенням і впровадженням інновацій, було витрачено 2,4 млрд грн, на придбання нових технологій, необхідних для здійснення технологічних інновацій, – 0,3 млрд грн [5, с. 173].

Протягом 2005 – 2010 рр. основним джерелом фінансування інноваційної діяльності були власні кошти суб'єктів господарювання. Так, у 2009 р. на втілення інноваційних проектів вітчизняними промисловими підприємствами було виділено 5169,4 млн грн, що на 2094,6 млн грн менше, ніж у 2008 р. Поясненням такого зниження є світова фінансова криза, яка вимусила бізнес перерозподіляти свої витрати лише на життєво важливі для підприємства проекти та заходи.

У 2011 р. головним джерелом фінансування інноваційної діяльності також були власні кошти підприємств,

обсяг яких становив 7,6 млрд грн (проти 4,8 млрд грн у 2010 р.). Кредити у розмірі 5489,5 млн грн (626,1 млн грн) отримало 50 підприємств. Коштами іноземних інвесторів в обсязі 56,9 млн грн (2411,4 млн грн) скористалися 11 підприємств, вітчизняних інвесторів в обсязі 45,4 млн грн (31,0 млн грн) – 14 підприємств. Підтримку держави у розмірі 161,4 млн грн (92,7 млн грн) отримало 51 підприємство.

Соціальне інвестування здійснюється в об'єкти соціальної сфери та інших невиробничих сфер.

Особливої актуальності набувають питання залучення зовнішніх інвестицій, адже в поєднанні з внутрішніми вони прискорять інноваційний розвиток України.

Загальне інвестування здійснюється суб'єктами України разом із іноземними юридичними або фізичними особами.

Іноземне інвестування здійснюється іноземними юридичними або фізичними особами, а також іншими державами.

Сучасна ситуація у сфері міжнародного інвестування є малопрогнозованою та досить нестабільною через кризові явища у фінансовій сфері світової економіки, що негативно впливає на розвиток країн з перехідною економікою та країн, що розвиваються, які є переважно об'єктами інвестування. Так, на початку XXI ст. від 65% до 80% світового обсягу прямих іноземних інвестицій припадає на розвинені країни, 25 – 30% – на країни, що розвиваються, 2 – 5% – на країни з перехідною економікою.

Лідерами в міжнародній інвестиційній сфері є Японія, іноземні інвестиції якої складають понад 1 трлн дол., і Швейцарія – 296 млрд дол.

Найбільш активними в залученні іноземних інвестицій є такі країни, як Китай, Південна Корея, Сінгапур, Польща, Угорщина, Чехія, Росія [2, с. 87].

Розвиток інвестиційно-інноваційних процесів за останнє десятиліття характеризується активізацією як розвинених країн світу, так і тих, що розвиваються. Це стало результатом поширення наукових досліджень, інноваційних технологій і патентів у світі.

Серед пріоритетних напрямків розвитку інноваційної діяльності для США, Великобританії, Німеччини, Фінляндії та низки інших розвинених країн є проведення космічних досліджень, розвиток енергетичної галузі, сфери охорони здоров'я, біотехнології, інформаційні та комп'ютерні технології. Індійська національна інноваційна система зосередила пріоритетні позиції в галузях інформаційних технологій і програмного забезпечення, розвитку біотехнологій та космічній сфері. Для Китаю провідними є хімічна і нафтохімічна галузь, машинобудування, приладобудування і автоматика, біотехнології і мікробіологія та ін.

Характерними особливостями розвитку національних інноваційних систем розвинених країн світу є активна державна підтримка інноваційної діяльності, орієнтація економіки на науково-інноваційний розвиток, стимулювання інновацій та ін. Такий підхід забезпечує країнам зростання науково-інноваційного потенціалу і розширення інвестиційних можливостей [9].

Міждержавні зв'язки, що склалися історично і з часом лише поглиблюються, забезпечують можливість розвивати окремі галузі або сектори економіки не за рахунок державних коштів, а завдяки залученню іноземного капіталу. Розвинута світова інвестиційна інфраструктура – це інструмент, який необхідно використовувати Україні для

швидкого акумулювання капіталу та повернення його до сфер, що потребують фінансових вливань. Саме тому держава повинна звернути увагу на свій інвестиційний клімат та якомога більше покращувати його.

Спеціалістами Міжнародної фінансової корпорації також була проведена оцінка інвестиційного клімату в європейських та азіатських країнах з використанням бального методу за шкалою від 1 до 28. Аналіз показує, що найбільш сприятливий діловий клімат створено у прибалтійських країнах, Вірменії, Словаччині та Грузії. Причому серед них за простотою ведення бізнесу, ліцензування, реєстрації майна, ефективності оподаткування, здійснення зовнішньоекономічних операцій та виконанню угод безапеляційне лідерство має Литва. Україна займає 25 місце серед 28 країн. Найбільші перешкоди виникають при реєстрації майна (26 місце), у системі оподаткування (27) і при закритті бізнесу (28), що негативно впливає на розвиток міжнародної інвестиційної діяльності країни.

Створення сприятливих умов для інвестування, зокрема, прями іноземні інвестиції, має стати одним з стратегічних напрямків розвитку нашої держави. Для реалізації поставленої задачі необхідно поглиблювати міждержавні зв'язки, вдосконалювати законодавчу базу та приводити норми комерційного права у відповідність до світових стандартів, спростити процедуру інвестування. Слід сприяти розширенню сфери діяльності внутрішніх і зовнішніх інвесторів і поступово скорочувати залежність підприємств від державних дотацій та субсидій. Для створення міцної та достатньо автономної інноваційно-інвестиційної інфраструктури необхідно долучити та зацікавити інвесторів до фінансування проектів науково-дослідницьких інститутів і центрів, наприклад, через реалізацію програми технопарків.

У процесі формування цієї інфраструктури держава повинна відігравати роль арбітра, який спрямовує та стимулює її розвиток, але не контролює його, щоб уникнути недовіри з боку учасників програми.

Особливістю сучасного етапу технологічної політики держави як складової реалізації її економічної стратегії має бути підвищена увага до наукомістких галузей промисловості, оскільки останні дедалі більше проявляють себе як катализатор економічного зростання і створюють базу для втілення знань у промислові технології, які набувають якості продуктивної сили. Зазначене вимагає перегляду освітньої політики, оскільки від неї залежить, яким буде формат національної економіки в майбутньому і хто це майбутнє створюватиме.

З метою підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності необхідно розширювати кількість високоякісних спеціалістів, науковців, винахідників. При цьому необхідно не лише розширювати штат науковців, що активно займаються розробкою та впровадженням інновацій, але й постійно підвищувати рівень їх кваліфікації.

При цьому необхідно приводити предмети розробок науковців, їх дослідження у відповідність з вимогами підприємств на даний момент і водночас запобігти зникненню фундаментальних досліджень, що можуть стати основою для наукових проривів в майбутньому. До інструментів стимулювання ефективного розвитку науки можна віднести патентне право та контроль за його реалізацією. Оформлення патентів на винаходи в Україні має відповідати таким критеріям:

- 1) простота в оформленні;
- 2) міжнародна правова захищеність винаходу водночас із захищеністю в Україні;
- 3) значна юридична відповідальність за порушення патентного права;
- 4) жорсткий контроль за виконанням вимог патентного права.

Необхідно також здійснити перетік грошей із сировинних галузей у наукомісткі високотехнологічні галузі. Найпростіший спосіб перерозподілу грошей – це вилучення природної ренти. Отримані гроші через бюджет розвитку і банки розвитку необхідно вкласти в програму модернізації та перебудови нашої економіки.

Ще одним ефективним напрямом підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності, на думку деяких вчених, може стати створення єдиної інноваційної біржі, де буде представлений весь інтелектуальний потенціал країни, де зможуть зійтися винахідники, промисловці і фінансисти. Будь-який громадянин через Інтернет може подати свою заявку на інноваційну біржу для реєстрації винаходу. Уже існує некомерційне партнерство «Інноваційне агентство», яке працює із заявками на винаходи. Мабуть, біржа повинна проводити передпродажну підготовку винаходів у малий і середній бізнес, впроваджувати у виробництво інвестиції та ноу-хау.

Що стосується іноземних інвестицій, то іноземці воліють не вкладати гроші в Україну, а вивозити фахівців за кордон. Мабуть, електронна біржа інновацій стане реальністю тільки після того, як на державному рівні з'явиться розуміння необхідності якнайшвидшого прийняття концепції та законів інноваційного розвитку, що допоможе перейти від економіки, заснованої на сировині, до економіки, заснованої на знаннях.

Усі вищезазначені заходи в комплексі, за гармонійного розвитку економіки, сприятимуть значному розширенню виробничого та економічного потенціалу України. Впровадження інновацій та залучення більшого числа інвестицій стимулюватиме економіку двічі: фінансовою віддачею та підвищенням довіри до України та українського виробника на світовій арені, що принесе додаткові вигоди. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Антонюк Л. Л.** Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації : монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К. : КНЕУ, 2003. – 400 с.
2. **Бестужева С. В.** Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 180 с.
3. **Вермінська О. М.** Проблеми та перспективи інвестиційно-інноваційного розвитку України / О. М. Вермінська, П. А. Гориславець // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : [збірник наукових праць]. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 416 с. – (Вісник / Національного університету «Львівська політехніка». – № 691). – С. 258 – 262.
4. **Геєць В. М.** Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. – Харків : Константа, – 2006. – 272 с.
5. Державний комітет статистики України : Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні». – Київ, 2012. – 305 с.
6. **Заклекта О. І.** Сучасний стан розвитку інноваційної сфери в Україні / О. І. Заклекта, Г. Ф. Хартоняк // Сталий розвиток економіки. – 2011. – № 4. – С. 173 – 177.

7. **Макаренко Є. В.** Особливості інноваційного розвитку європейських країн / Є. В. Макаренко // Проблеми науки. – 2008. – № 7. – С. 39 – 42.

8. Проект «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pir.dp.ua/uploads/StrategizInnovRazvitiyaUkr.doc

9. **Ступак С. М.** Світові тенденції розвитку інвестиційно-інноваційних процесів / С. М. Ступак [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/stupak-sm-svitovi-tendentsiyi-rozvitku-investitsiyi-ino-innovatsiyi-protse-1>

10. **Чемодуров О. М.** Проблеми фінансування інноваційної діяльності підприємств / О. М. Чемодуров // Економіка України. – 2013. – № 1. – С. 40 – 49.

REFERENCES

- Antoniuk, L. L., Poruchnyk, A. M., and Savchuk, V. S. *Innovatsi: teoriia, mekhanizm rozrobky ta komertsializatsii* [Innovation: theory, mechanism of development and commercialization]. Kyiv: KNEU, 2003.
- Bestuzheva, S. V. *Mizhnarodna ekonomichna diialnist Ukrainy* [International economic activity in Ukraine]. Kharkiv: KhNEU, 2010.
- Chemodurov, O. M. «Problemy finansuvannia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv» [Problems of financing innovative activity]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 1 (2013): 40-49.
- «Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy» [State Statistics Committee of Ukraine]. *Statystychnyi zbirnyk «Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini»*, 2012.
- Heiets, V. M., and Semynozhenko, V. P. *Innovatsiini perspektivy Ukrainy* [Innovative perspectives of Ukraine]. Kharkiv: Konstanta, 2006.
- Makarenko, Ie. V. «Osoblyvosti innovatsiinoho rozvytku ievropeyskykh krain» [Features Innovative Development of European countries]. *Problemy nauky*, no. 7 (2008): 39-42.
- «Proekt «Stratehii innovatsiinoho rozvytku Ukrainy na 2010 – 2020 roky v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv» [The «Strategy of Innovation Development of Ukraine for 2010 – 2020 years in terms of the challenges of globalization». www.pir.dp.ua/uploads/StrategizInnovRazvitiyaUkr.doc
- Stupak, S. M. «Svitovi tendentsii rozvytku investytsiino-innovatsiinykh protsesiv» [Global trend of investment and innovation processes]. <http://intkonf.org/stupak-sm-svitovi-tendentsiyi-rozvitku-investitsiyi-ino-innovatsiyi-protse-1>
- Vermynska, O. M., and Horyslavets, P. A. «Problemy ta perspektivy investytsiino-innovatsiinoho rozvytku Ukrainy» [Problems and prospects of investment and innovation development of Ukraine]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, no. 691 (2010): 258-262.
- Zaklekta, O. I., and Khartoniak, H. F. «Suchasnyi stan rozvytku innovatsiinoi sfery v Ukraini» [The current state of the innovation sector in Ukraine]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 4 (2011): 173-177.